

INTERVIU CU DOAMNA MARIEKE HUYSENTRUYT, COORDONATOR ACADEMIC SELUSI^[1]

Mihaela Pitea^[2]

Rezumat

Acest interviu a fost realizat în cadrul Conferinței *Economia socială - model inovator pentru promovarea incluziunii active a persoanelor defavorizate*^[3] care a reunit inițiatori și promotori ai activităților de economie socială din România și alte state europene. Marieke Huysentruyt este inițiator SELUSI și coordonatorul academic al proiectului. SELUSI este un proiect care pune accent pe perspectivele economice, manageriale și pe metodologiile teoretice, experimentale și empirice.

Subiectele abordate în cadrul acestui interviu fac referire la următoarele aspecte: cercetarea realizată de SELUSI având ca tematică întreprinderile sociale, modalitățile de promovare a economiei sociale și instrumentele care pot susține acest domeniu.

Doamna Marieke Huysentruyt a subliniat în acest interviu că este necesar să fim atenți la provocările sociale existente în România continuând parcursul teoretic al conceptului de economie socială cu acțiuni concrete în acest domeniu.

Cuvinte cheie: *întreprindere socială, cercetare, inovație, economie socială, SELUSI*

1. Detaliați, vă rog, cercetarea pe care ați realizat-o.

M.H. SELUSI are mai multe domenii de interes printre care și documentarea cu privire la fenomenul întreprinderilor sociale din Europa. Am selectat cinci țări din Europa ghidându-ne după acoperirea regiunilor geografice, în special zona țărilor scandinave, Peninsula Iberică și

---

[1] www.selusi.eu

[2] Sociolog, Centrul de Resurse în Economia Socială în cadrul Asociației Alternative Sociale, Șos. Nicolina, nr.24, Iași, mpitea@alternativesociale.ro, 0735840022.

[3] Conferința *Economia socială – model inovator pentru promovarea incluziunii active a persoanelor defavorizate*, 12-14 octombrie 2011, București.

est-vestul Europei. Din aceste regiuni am selectat țările pentru cercetare după principiul vizibilității, mai exact în funcție de accesul și de legăturile pe care le aveam cu instituțiile din acestea și care activau în domeniul economiei sociale. Am fost interesați să căutăm asemănări între aceste țări din perspectiva următoarelor aspecte: capitalul uman, pragul de sărăcie sau nivelul de angajare al oamenilor.

Noi am ales România, dar nu am ales niciodată o anumită regiune sau un oraș de aici. Pentru acest lucru am apelat la ajutorul celor de la NESsT pentru că au o bază de date cu instituțiile din acest domeniu din România.

Am selectat zece întreprinderi sociale din România urmărind aspecte precum: vârsta acestora, în ce sector activează sau în ce zonă geografică sunt poziționate. Mai întâi am interviewat reprezentanți din zece întreprinderi sociale pe care cei de la NESsT ni le-au sugerat, apoi aceste întreprinderi sociale ne-au recomandat alte întreprinderi sociale. Nu doream să mergem doar pe recomandările celor de la NESsT.

În total, în cadrul cercetării, am interviewat 600 de reprezentanți ai întreprinderilor sociale din Europa. În România am interviewat, în două runde, aproximativ 85 de reprezentanți ai întreprinderilor sociale. Limitările cercetării au fost legate de faptul că metodologia noastră este foarte costisitoare și în același timp a fost una experimentală.

Din informațiile pe care le-am obținut până în acest moment am observat că întreprinderile sociale au implementat noi servicii, ceea ce înseamnă inovație. Vorbim de inovație în domeniul serviciilor, proceselor, producției, iar acest lucru este de lăudat. Implementarea de noi servicii am regăsit-o în toate țările în care am făcut cercetarea. Inovația din domeniul întreprinderilor sociale care încearcă să aducă lucruri noi pe piață este utilă pentru societate în ansamblul ei. Se experimentează lucruri noi, lucruri care pot să meargă sau nu, dar important este că aceste întreprinderi sociale încearcă să facă ceva.

În România am observat că există o implicare mare în domenii precum serviciile sociale sau educație și astfel se poate observa ce merge și ce nu merge în aceste sectoare. Inteligența din întreprinderile sociale

este interesantă pentru domeniul politic și ar putea fi folosită de acesta în activitatea sa.

Noutatea cercetării noastre este legată de faptul că am reușit să obținem informații utile și vom putea spune la finalizarea acesteia care sunt valorile, managementul sau colaborările întreprinderilor sociale. Pe noi ne-a interesat doar care sunt sursele de finanțare ale întreprinderilor sociale însă aceste concluzii le putem corela cu alte tipuri de informații din acest domeniu.

Încă nu avem rezultatele acestei cercetări pentru că nu este finalizat proiectul, avem însă două baze de date cu informații despre cum au evoluat întreprinderile sociale de-a lungul timpului în România. De asemenea putem compara situația din România cu situațiile din alte țări. Prin urmare concluzia noastră, sau mai bine spus, observația noastră este aceea că aceste țări sunt diferite. România este diferită față de Ungaria, față de Spania sau față de Anglia. Este important pentru voi să înțelegeți că pachetul de politici nu va putea schimba lucrurile foarte mult, este nevoie de o implicare a întregii societăți pentru dezvoltarea acestui domeniu al întreprinderilor sociale.

2. Care credeți că este cel mai eficient model al economiei sociale?

M.H. Se vorbește mult despre modelul angajaților din organizații, a angajaților din întreprinderi, despre oamenii dintr-un grup specific, dar nu este vorba doar de un singur model, există mai multe modele. În cercetarea noastră am descoperit nouă modele și concluzia noastră este că întreprinderile sociale sunt bune dacă îmbină modelele existente între ele. Ingeniozitatea unei întreprinderi sociale constă tocmai în faptul de a combina mai multe modele pentru a progresa. Nu cred că trebuie să se aibă în vedere găsirea unui singur model, dar ar trebui pus accentul mai ales pe combinarea modelelor deja existente.

3. Cum putem face cunoscut domeniul economiei sociale?

M.H. Este adevărat că este nevoie de mai multe cunoștințe despre domeniul economiei sociale. Această conferință s-a axat pe modelul în care noi ajutăm grupuri dezavantajate pentru a face ceva dar, eu cred că oportunitățile pentru întreprinderile sociale sunt enorme. Sunt întreprinderi sociale care au legătură cu oamenii săraci dar nu îi implică direct în procesele lor de producție.

Trebuie să se investească în domeniul economiei sociale pentru a contribui la creșterea gradului de conștientizare în rândul oamenilor. Acest lucru se poate face prin educație în instituțiile competente unde indivizii să fie încurajați să se gândească la viitorul lor și din perspectiva de a lucra sau a înființa o întreprindere socială.

Nu cred că incubatoarele pentru întreprinderile sociale sunt suficiente pentru oamenii care doresc să realizeze ceva. Eu cred că trebuie să ne gândim cum să găsim specialiști în domeniul acesta sau să găsim instituțiile care oferă servicii de suport necesare pentru sprijinirea întreprinderilor sociale, așa cum fac cei de la NESsT.

Prin organizarea de cursuri poate crește gradul de conștientizare și astfel reușești să faci oamenii să gândească diferit și să vină cu idei inteligente. Dar cum faci ca aceste idei să devină realitate? Aceasta este altă poveste. Conștientizarea s-ar putea face prin desfășurarea de „tabere de idei”, care pot fi organizate online sau fizic. Aceste întâlniri i-ar putea ajuta pe cei din România să dezvolte acest domeniu pentru că ar avea acces și la informațiile din alte țări. Nu trebuie să existe neapărat un program de master pentru a învăța ceva despre întreprinderile sociale. Guvernul se poate implica stabilind ca arie prioritară sectorul economiei sociale. În cadrul acestor tabere liderii guvernului ar putea afla care sunt ideile oamenilor din domeniu și cum ar putea acestea să îi ajute în gândirea strategiilor politice. Este foarte important ca la aceste întâlniri să participe oameni din mai multe domenii: persoane din Guvern, reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale, studenți, arhitecți etc. Acești indivizi trebuie să gândească împreună ce trebuie făcut pentru dezvoltarea comunității din perspectiva întreprinderilor sociale.

4. Ce instrumente considerați că pot susține economia socială?

M.H. Din punctul meu de vedere consider că oamenii se gândesc prea mult la cum să facă rost de mai multe fonduri, însă nu doar acest aspect este important. Din experiența mea, oamenii care doresc să înceapă o întreprindere socială au nevoie de mult sprijin din partea structurilor care oferă consultanță despre cum să faci un plan de afaceri și cum să îl implementezi, deci nu le sunt suficiente niște informații teoretice. Nu este important să crezi noi fonduri pentru economia socială ci este nevoie să știi cum să investești fondurile deja existente.

5. Care sunt planurile SELUSI de viitor în ceea ce privește cercetarea din acest domeniu?

M.H. Ne dorim să avem o bază de date care să cuprindă cât mai multe întreprinderi sociale din cât mai multe țări.

Ar fi minunat dacă peste trei ani ne-am întoarce în România și am putea repeta această analiză, astfel am vedea ce lucruri s-au schimbat în această perioadă.

Am dori ca viitoarea noastră cercetare să se axeze pe următoarele idei: cum putem folosi inteligența din domeniul economiei sociale, cum s-ar putea disemina această inteligență sau cum ar putea ajunge informația din acest domeniu la întreaga societate.

Cred că marea problemă astăzi este că avem așteptări foarte mari de la întreprinderile sociale. Este adevărat că acest domeniu este important dar trebuie să conștientizăm că nu doar acest sector poate să facă totul, ci trebuie implicată întreaga societate. Cred că aici este oportunitatea pentru cercetare, aici este locul cercetătorilor. Ei trebuie să încerce noi modalități de a capta cunoștințele din sectorul întreprinderilor sociale și să vadă cum ar putea-o disemina în societate.

6. Un sfat pentru proiectul Modelul Economiei Sociale în România?

M.H. Cred că trebuie ca proiectul vostru să iasă din teorie. Cei din proiectul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale au organizat o competiție și au încercat să susțină ideile oamenilor pe economie socială. Cred că este o inițiativă bună dar consider că puteți fi mult mai experimentali. Noi, la SELUSI, am încercat să captăm cunoștințele din întreprinderile sociale și să facem conexiunea cu ceea ce exista deja în companiile de pe piață și am avut rezultate bune.

Un sfat ar fi să faceți lucruri concrete pentru că în societate există multe provocări, cum ar fi includerea socială a populației roma. Voi trebuie să identificați aceste provocări și să treceți la acțiune.

Nu cred că mai este nevoie de teoretizare sau conceptualizare a termenilor, este suficient cât s-a făcut până acum, cred că a venit momentul să se treacă la acțiune. Un mod bun de a face acest lucru este să fiți atenți la provocările din societate și să spuneți că prin proiectul vostru vreți să atingeți o parte dintre ele prin activitățile desfășurate de întreprinderile sociale.